

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Бх. № 14/к. 9. 9/95г.
Дата 07.06.1995г.

Г. Т. Богданов
2.11.95

СТ А Н О В И Щ Е

НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 9 ОТ 1995 Г. ОТНОСНО
УСТАНОВЯВАНЕ НА ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТТА НА
НЯКОИ РАЗПОРЕДБИ НА ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОБСТВЕНОСТТА И
ПОЛЗВАНЕТО НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ
/ДВ, БР. 45 ОТ 1995 Г./

С определение от 23 май 1995 г. по конституционно дело № 9 от 1995 г. относно установяване на противоконституционността на обнародваните в ДВ, бр. 45 от 1995 г. разпоредби на § 4, т. 1 и 3, § 12 в частта, с която се изменя чл. 17, ал. 3 и 7 от ЗСПЗЗ, и § 20 в частта, с която се изменя ал. 1 на чл. 33 от ЗСПЗЗ, Конституционният съд е конституирал Министерския съвет като заинтересувана страна по делото. С оглед на дадената ни в определението възможност изразяваме следното становище:

1. По § 4, т. 1 и 3, с които се изменят ал. 1 и 7 на чл. 10:

Фактически изменението на чл. 10, ал. 1 касае досегашното изискване земите да са били притежавани преди

образуването на ТКЗС или ДЗС от собствениците, чиито права подлежат на възстановяване. Но този въпрос не се обсъжда в предложението. Би могло да се приеме, че изменението отчита промените в собствеността настъпили през периода от образуване на ТКЗС или ДЗС до включването на земите в такива или други, образувани въз основа на тях селскостопански организации. По термина "включени" следва да се има предвид, че той е използван при изменението на чл. 10, ал. 1 със закона от 1992 г. и тогава не е бил атакуван като противоконституционен. Относно правното положение на земите, включени в тези организации следва да се има предвид, също така че с факта на включването им не се променя носителят на правото на собственост, т.е. те никога не са ставали кооперативна или държавна собственост, нито са могли да станат собственост на държавата или ТКЗС на основание давностно владение, но собствеността не се е запазвала в реални граници, а само по количество и качество в рамките на блоковете на ТКЗС. За невключените в тези организации земи или за тези, които са били изключени от земите на посочените организации, правото на възстановяване върху тях се урежда със следващите алинеи на чл. 10.

Разпоредбата на чл. 10, ал. 7 обхваща две основни хипотези: 1. при извършен строеж и 2. при учредено, но нереализирано право на строеж.

Случаите, когато строежите са извършени законно - с отстъпено право на строеж и издадено по надлежния ред строително разрешение, се включват в първата хипотеза и са

регламентирани още с приемането на ЗСПЗЗ /ДВ, бр. 17 от 1991 г./ . Конституционносъобразността на тази разпоредбата никога не е поставяна под съмнение.

С последното изменение се обхващат и случаите, когато е учредено право на строеж, но имотът е застроен без разрешение, издадено по установения ред, както и когато имотът е застроен без да е отстъпено правото на строеж и без строително разрешение. Когато носителят на право на строеж, е застроил имота без необходимото строително разрешение, същият заслужава по-голяма законодателна защита, отколкото лицата по § 4 от преходните и заключителни разпоредби /обн. Дв, бр. 17 от 1991 г./, придобили ползването на имотите безвъзвездно. Правната уредба по § 4 и следващите не е оспорвана като противоконституционна. При това правото на строеж е предоставяно срещу заплащане, включва по-широк обем права от правото на ползване, в някои случаи /при ЖСК/, то е било предоставяно след изготвяне на проектносметна документация, свързана със значителни разноси и законът е гарантирал в чл. 92 от ЗС придобиването на постройката.

От случаите, когато само е учредено право на строеж без имотът да е застроен, трябва да се отграничат тези, когато добросъвестният носител на правото на строеж все още може да го упражни.

Във всички посочени по-горе случаи правата на собственика са защитени чрез регламентираната в ЗСПЗЗ възможност да бъде обезщетен и със земя от държавния или общински поземлен фонд.

2. По § 12 в частта, в която се създават ал. 3 и 7 на чл. 17 :

С разпоредбата на ал. 3 и 7 е създадена възможността при писмено искане с плановете за земеразделяне да бъдат групирани в един и същ масив или местност земите на членове на кооперация или съдружници в търговско дружество и по този начин да се осъществи и предварителният въвод. Оспорването е спрямо уредбата за възстановяване земи чрез тяхното групиране на едно място, което се сочи, че е преразпределяне на собствеността. Прави се извод за противоконституционност поради накърняване нормите на чл. 17 от Конституцията. Мотивите, че групирането на земите ще засегне неприкосновеността на частната собственост не може да се приемат, защото поначало с плана за земеразделяне е предвидено възстановяване на имотите в нови реални граници в една и съща местност за всички собственици. Създадената законова уредба обслужва разпоредбата на ал. 4 на същия член.

По изложените съображения възраженията за противоконституционност на § 12 в частта, с която се създават ал. 3 и 7 на чл. 17 на ЗСПЗЗ, следва да се отхвърли.

3. По § 20, в частта с която се изменя чл. 33, ал.

1:

Разпоредбата не е противоконституционна. Правото на защита на гражданите не е нарушено, а се изключва само съдебният ред. Това е допустимо за административните актове съгласно чл. 120, ал. 2 от Конституцията и за заповедите по трудови правоотношения - съгласно чл. 360, ал. 2 от КТ.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

